

Prawne uregulowania zmiany umowy o zamówienia publiczne

dr Iga Bałos

iga.balos@logoprotect.pl

Zakres dopuszczalnych zmian

“ANY COLOUR - SO LONG AS IT'S BLACK.”

HENRY FORD

© Lifehack Quotes

Źródło:<http://quotes.lifehack.org/quote/henry-ford/any-colour-so-long-as-its/>

Zasada swobody umów w KC

Art. 353¹. Strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego.

swoboda umów vs zamówienia publiczne

- tryb (sposób zawarcia umowy)
- wybór kontrahenta
- zakres świadczenia
- forma umowy
- czas na jaki jest zawierana umowa
- zmiany umowy

Dlaczego zakazuje się zmian w umowie?

1

- umowa jako efekt zastosowania określonych procedur

2

- ochrona konkurencji

3

- równe traktowanie wykonawców

Reginald Owen , Leo G Carroll jako duch Marley'a, *A Christmas Carol*, produkcja Joseph L. Mankiewicz 1938, dystrybucja MGM. Źródło: <http://www.arts-stew.com/movies-misc/a-christmas-carol/>

DUCH PRZESZŁOŚCI

Art. 144 [2004.03.02 - 2006.09.13 Dz.U. 2004 Nr 19, poz. 177]

1. Zakazuje się zmian postanowień zawartej umowy w stosunku do treści oferty, na podstawie której dokonano wyboru wykonawcy, **chyba że konieczność** wprowadzenia takich zmian **wynika z okoliczności**, których nie można było przewidzieć w chwili zawarcia umowy, **lub zmiany te są korzystne dla zamawiającego**.
2. Zmiana umowy dokonana z naruszeniem przepisu ust. 1 **jest nieważna**.

Art. 144 [2008.10.24 - 2009.12.21 Dz.U. 2007 Nr 223, poz. 1655]

1. Zakazuje się zmian postanowień zawartej umowy w stosunku do treści oferty, na podstawie której dokonano wyboru wykonawcy, **chyba że zamawiający przewidział możliwość** dokonania takiej zmiany w ogłoszeniu o zamówieniu **lub w specyfikacji istotnych warunków zamówienia oraz określił** warunki takiej zmiany.
2. Zmiana umowy dokonana z naruszeniem przepisu ust. 1 **jest nieważna**.

Art. 144 [2009.12.22 - 2010.01.28 Dz.U. 2007 Nr 223, poz. 1655]

1. Zakazuje się **istotnych** zmian postanowień zawartej umowy w stosunku do treści oferty, na podstawie której dokonano wyboru wykonawcy, **chyba że zamawiający przewidział możliwość** dokonania takiej zmiany w ogłoszeniu o zamówieniu lub w specyfikacji istotnych warunków zamówienia oraz określił warunki takiej zmiany.
2. Zmiana umowy dokonana z naruszeniem przepisu ust. 1 **jest nieważna**.

DUCH TERAŹNIEJSZOŚCI

Art. 144 [2010.01.29 - 2010.06.24 Dz.U. 2007 Nr 223, poz. 1655]

1. Zakazuje się **istotnych** zmian postanowień zawartej umowy w stosunku do treści oferty, na podstawie której dokonano wyboru wykonawcy, **chyba że** zamawiający przewidział możliwość dokonania takiej zmiany w ogłoszeniu o zamówieniu lub w specyfikacji istotnych warunków zamówienia oraz określił warunki takiej zmiany.
2. Zmiana umowy dokonana z naruszeniem ust. 1 **podlega unieważnieniu.**

DUCH PRZYSZŁOŚCI

art. 214 projektu z dnia 27.10.2015 ustawy PZP

Art. 214. 1. Zakazuje się zmian postanowień zawartych w umowie lub w umowie ramowej, chyba że chodzi o najmniej jedną z następujących okoliczności:

- 1) zmiany zostały przewidziane w dokumentach zamówienia w postaci jasnych i precyzyjnych postanowień umownych, przewidujących w szczególności możliwość zmiany wysokości wynagrodzenia wykonawcy, które określają zakres i charakter możliwych zmian umowy oraz warunki, na jakich można je wprowadzić; zmiana postanowień umownych nie może prowadzić do zmiany ogólnego charakteru umowy lub umowy ramowej;
- 2) zmiany dotyczą zamawiania dodatkowych dostaw, usług lub robót budowlanych; od dotychczasowego wykonawcy, niniejszym zamówieniem podstawowym i nieprzekraczających 50% pierwotnej wartości umowy w sprawie zamówienia publicznego, o ile stały się niezbędne, pod warunkiem że zmiana wykonawcy:
 - a) nie może zostać dokonana z powodów ekonomicznych lub technicznych, w szczególności wynikających z wymagań dotyczących zamiennych lub interspersyjności w odniesieniu do istniejącego sprzętu, usług lub instalacji, zamówionych w ramach zamówienia podstawowego,
 - b) spowodowałyby istotną niedogodność lub znaczne zwiększenie kosztów dla zamawiającego;
- 3) zostały spełnione łącznie następujące warunki:
 - a) konieczność zmiany umowy lub umowy ramowej spowodowana jest okolicznościami, których zamawiający, działając z należytą starannością, nie mógł przewidzieć,
 - b) zmiana nie dotyczy ogólnego charakteru umowy,
 - c) wartość zmiany nie przekracza 50% pierwotnej wartości umowy w sprawie zamówienia publicznego;
- 4) wykonawcę, któremu zamawiający udzielił zamówienia publicznego, ma zastąpić nowy wykonawca:
 - a) na podstawie postanowień umownych, o których mowa w pkt 1,
 - b) w wyniku połączenia, podziału, przekształcenia lub nabycia wykonawcy lub jego upadłości, o ile spełnia on ustalone kryteria kwalifikacji, pod warunkiem że nie pośluga to za sobą innych istotnych zmian umowy i nie ma na celu uniknięcia stosowania przepisów ustawy,
 - c) w wyniku przyjęcia przez zamawiającego zobowiązania wykonawcy względem jego podwykonawców;
- 5) zmiany, niezależnie od ich wartości, nie są istotne w rozumieniu ust. 6;
- 6) wartość zmian nie przekracza progów unijnych i 10% pierwotnej wartości umowy w sprawie zamówienia publicznego w przypadku zamówień publicznych na usługi lub zamówień publicznych na dostawy albo, w przypadku zamówień publicznych na roboty budowlane, 15% pierwotnej wartości umowy w sprawie zamówienia publicznego; zmiana postanowień umownych nie może prowadzić do zmiany ogólnego charakteru umowy lub umowy ramowej.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i pkt 3 lit. c, zamawiający nie może wprowadzać kolejnych zmian umowy lub umowy ramowej w celu uniknięcia stosowania przepisów ustawy. W przypadku wprowadzenia kilku kolejnych zmian umowy lub umowy ramowej ograniczenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 i pkt 3 lit. c, ma zastosowanie do wartości każdej z tych zmian.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 6, jeżeli dokonano kilku kolejnych zmian umowy lub umowy ramowej, wartości dopuszczalnych zmian należy oszacować na podstawie łącznej wartości kolejnych zmian.

4. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, zamawiający, po dokonaniu zmiany umowy, publikuje ogłoszenie o zmianie umowy.

5. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 2, 3 i 6, aktualizowana cena jest wartością referencyjną, o ile umowa zawiera klauzulę referencyjną.

6. Zmianę postanowień zawartych w umowie lub umowie ramowej uznaje się za istotną, jeżeli:

- 1) zmienia ona ogólny charakter umowy lub umowy ramowej;
- 2) nie zmienia ona ogólnego charakteru umowy lub umowy ramowej, i zachodzi co najmniej jedna z następujących okoliczności:
 - a) zmiana wprowadza warunki, które, gdyby były uwzględnione w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, to w tym postępowaniu wdobyły lub mogłyby wdobyć udział inni wykonawcy lub przyjęto by oferty innej niż pierwotnie przyjęte,
 - b) zmiana prowadzi do zmiany równowagi ekonomicznej umowy lub umowy ramowej na korzyść wykonawcy w sposób nieprzewidziany w pierwotnej umowie lub umowie ramowej,
 - c) zmiana znacznie rozszerza zakres umowy lub umowy ramowej,
 - d) zmiana polega na zastąpieniu wykonawcy, któremu zamawiający udzielił zamówienia publicznego, nowym wykonawcą, w przypadkach innych niż wymienione w ust. 1 pkt 4.

7. Postanowienie umowne zawarte w umowie lub umowie ramowej zmienione z naruszeniem ust. 1 podlega unieważnieniu.

8. Zamawiający przeprowadza nowe postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego, w przypadku gdy chce dokonać zmian postanowień zawartych w umowie lub umowie ramowej innych niż zmiany, o których mowa w ust. 1.

DUCH TERAŹNIEJSZOŚCI

Art. 144 [2010.01.29 - 2010.06.24 Dz.U. 2007 Nr 223, poz. 1655]

1. Zakazuje się **istotnych** zmian postanowień zawartej umowy w stosunku do treści oferty, na podstawie której dokonano wyboru wykonawcy, **chyba że** zamawiający przewidział możliwość dokonania takiej zmiany w ogłoszeniu o zamówieniu lub w specyfikacji istotnych warunków zamówienia oraz określił warunki takiej zmiany.
2. Zmiana umowy dokonana z naruszeniem ust. 1 **podlega unieważnieniu.**

! UMOWY ZAWARTE W TRYBIE ZAMÓWIENIA Z WOLNEJ RĘKI POZA ART. 144 PZP !

ZMIANY UMOWY ZAWARTEJ W TRYBIE Z WOLNEJ RĘKI

Zasady udzielania zamówień

Art. 7. 1. Zamawiający przygotowuje i przeprowadza postępowanie o udzielenie zamówienia w sposób zapewniający zachowanie uczciwej konkurencji oraz równe traktowanie wykonawców.

2. Czynności związane z przygotowaniem oraz przeprowadzeniem postępowania o udzielenie zamówienia wykonują osoby zapewniające bezstronność i obiektywizm.

3. Zamówienia udziela się wyłącznie wykonawcy wybranemu zgodnie z przepisami ustawy.

Według UZP:

- do zmian umowy zawartej w trybie z wolnej ręki mają zastosowanie przepisy KC;
- należy pamiętać o ograniczeniu zasady swobody umów w kontekście PZP;
- konieczność analizowania każdej zmiany przez pryzmat art. 67 ust. 1 PZP;
- *„Należy podkreślić, iż na gruncie ustawy PZP zmiana umów dopuszczalna jest tylko w wyjątkowych okolicznościach, wobec powyższego należy stwierdzić, iż również umowy zawarte z wolnej ręki nie mogą być swobodnie zmieniane. Zatem zasadne jest stwierdzenie, iż w przypadku zmian przedmiotowych w umowie o wykonanie zamówienia publicznego, strony są zobowiązane do oceny czy w stosunku do zawieranych aneksów do umów w dalszym ciągu zachodzą przesłanki uzasadniające zawarcie umowy w trybie z wolnej ręki.”*

UZP, *Dopuszczalność zmiany umowy zawartej po przeprowadzeniu postępowania w trybie zamówienia z wolnej ręki*, opublikowała I. Łazuga dn 17.5.2010, modyfikacja 30.12.2013, http://www.uzp.gov.pl/cmsws/page/?D;665;dopuszczalnosc_zmiany_umowy_zawartej_po_przeprowadzeniu_postepowania_w_trybie_zamowienia_z_wolnej_reki..html

OGÓLNY ZAKAZ Z ART. 140 PZP

Art. 140. 1. Zakres świadczenia wykonawcy wynikający z umowy jest tożsamy z jego zobowiązaniem zawartym w ofercie.

2. (uchylony).

3. Umowa podlega unieważnieniu w części wykraczającej poza określenie przedmiotu zamówienia zawarte w specyfikacji istotnych warunków zamówienia.

CO STRONOM WOLNO W KONTEKŚCIE ZMIAN?

**..ORAZ ZMIENIAĆ UMOWY ZAWARTE W TRYBIE Z WOLNEJ RĘKI
w dozwolonym zakresie**

CO STRONOM WOLNO?

ART. 357¹ Kodeksu cywilnego

Art. 357¹. Jeżeli z powodu nadzwyczajnej zmiany stosunków spełnienie świadczenia byłoby połączone z nadmiernymi trudnościami albo groziłoby jednej ze stron rażąca strata, czego strony nie przewidywały przy zawarciu umowy, sąd może po rozważeniu interesów stron, zgodnie z zasadami współżycia społecznego, oznaczyć sposób wykonania zobowiązania, wysokość świadczenia lub nawet orzec o rozwiązaniu umowy. Rozwiązując umowę sąd może w miarę potrzeby orzec o rozliczeniach stron, kierując się zasadami określonymi w zdaniu poprzedzającym.

CO STRONOM WOLNO?

ART. 358¹§3 i n. Kodeksu cywilnego

§ 3. W razie istotnej zmiany siły nabywczej pieniądza po powstaniu zobowiązania, sąd może po rozważeniu interesów stron, zgodnie z zasadami współżycia społecznego, zmienić wysokość lub sposób spełnienia świadczenia pieniężnego, chociażby były ustalone w orzeczeniu lub umowie.

§ 4. Z żądaniem zmiany wysokości lub sposobu spełnienia świadczenia pieniężnego nie może wystąpić strona prowadząca przedsiębiorstwo, jeżeli świadczenie pozostaje w związku z prowadzeniem tego przedsiębiorstwa.

„Przepisy PZP rodzą co najmniej dwie kwestie wymagające rozstrzygnięcia, tj.: jak odpowiednio określić warunki zmian umowy oraz co należy rozumieć pod pojęciem „istotne zmiany”. Przewidzenie możliwości zmian i właściwe określenie ich warunków już w momencie sporządzania ogłoszenia/SIWZ przez zamawiającego są problematyczne, a wręcz niemożliwe, gdyż często nie wiadomo na tak wczesnym etapie postępowania, w jakich okolicznościach i jakie zmiany należy dopuścić. Przepis art. 144 ust. 1 nie wskazuje, jakie zmiany umowy należy traktować jako zmiany istotne.”

SKĄD WIADOMO JAKIE ZMIANY SĄ ISTOTNE?

Problemy rozstrzygane przez ETS (od 1. grudnia 2009 r. TSUE)

- dopuszczalna zmiana kontrahenta
- zmiana waluty krajowej na euro
- obniżenie wynagrodzenia o 0,3% celem ułatwienia obliczeń
- przedłużenie obowiązywania klauzuli braku uprawnienia do wypowiedzenia umowy
- podwyższenie przez usługodawcę udzielonego rabatu z 15% do 25%
- dopuszczalność kilkuletnich renegocjacji kontraktu
- dopuszczalność zmiany podwykonawcy

Wyroki w sprawach: C-454/06; C-337/98; C-496/99; C-250/07; C-91/08

ZDANIEM ETS PRZY OCENIE ISTOTNOŚCI LICZY SIĘ WPŁYW ZMIANY NA

KRĄG OFERENTÓW

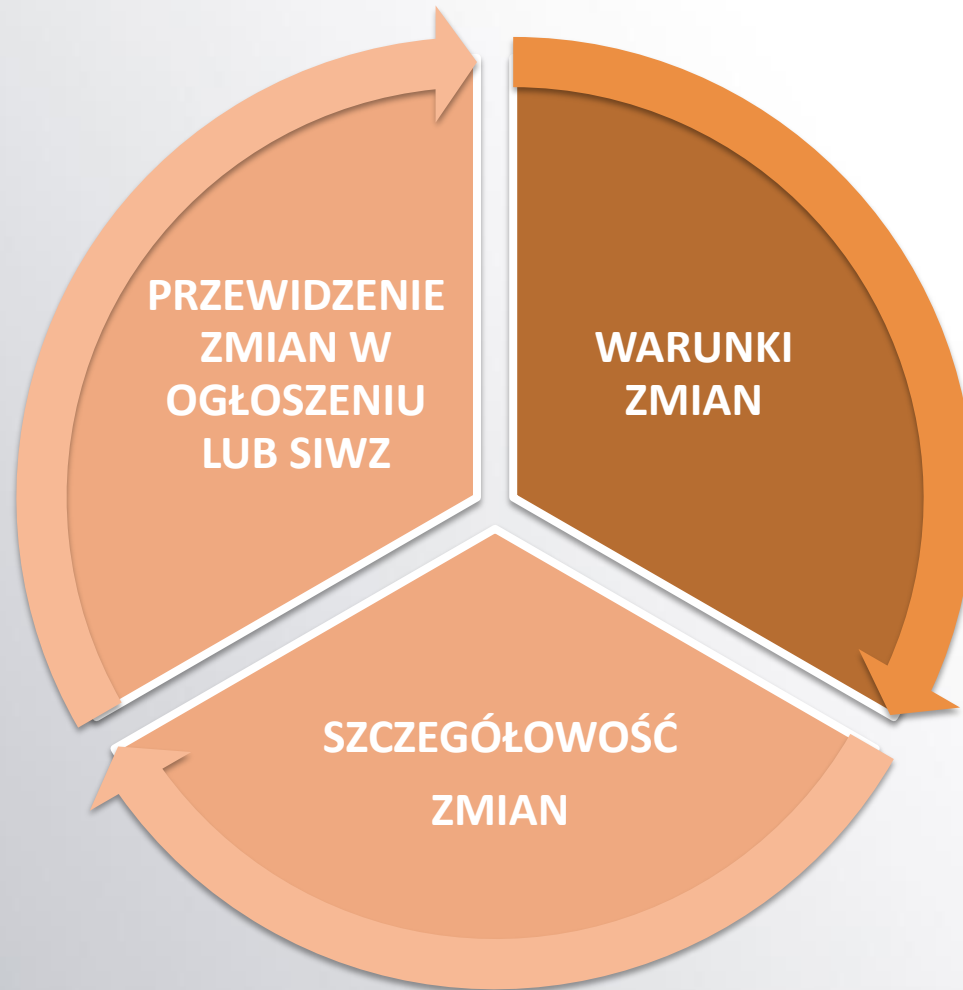
POSZERZENIE ZAKRESU USŁUG

POZYCJĘ EKONOMICZNĄ USŁUGODAWCY

Zmiany nieistotne

- wyłącznie właściwości sądu powszechnego na rzecz polubownego;
- zmiana nazwy zamówienia ;
- zmiana wynagrodzenia wykonawcy wynikająca ze zmiany stawki podatku VAT;
- zmiany, po wprowadzeniu których cena pozostaje nadal niższa w porównaniu do kolejnej oferty.

DOPUSZCZALNOŚĆ ISTOTNEJ ZMIANY

ZMIANA STANU PRAWNEGO A SZCZEGÓŁOWOŚĆ

Art. 144 [2004.03.02 - 2006.09.13 Dz.U. 2004 Nr 19, poz. 177]

1. Zakazuje się zmian postanowień zawartej umowy w stosunku do treści oferty, na podstawie której dokonano wyboru wykonawcy, **chyba że konieczność wprowadzenia takich zmian wynika z okoliczności, których nie można było przewidzieć w chwili zawarcia umowy**, lub zmiany te są korzystne dla zamawiającego.

2. Zmiana umowy dokonana z naruszeniem przepisu ust. 1 jest nieważna.

PRZYKŁAD

§10

Zamawiający wypłaci 60% należności wynikającej z umowy po otrzymaniu materiałów umożliwiających złożenie wniosku o uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedmiotowego przedsięwzięcia (DŚU), 20% po wydaniu DŚU przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie oraz 20% po uzyskaniu ostatecznej DŚU.(...)

§28

Zmiana Umowy przewidziana w przepisach w sprawie w granicach określonych przez przepisy Pzp, w tym

**BRAK W OGŁOSZENIU
LUB SIWZ MOŻLIWOŚCI
MODYFIKACJI
WARUNKÓW
PŁATNOŚCI**

**BRAK OKREŚLENIA W
JAKICH OKOLICZNOŚCI
MOGŁOBY DO NICH
DOJŚĆ ORAZ ZAKRESU
ZMIAN**

Zamawiający wypłaci 60% należności wynikającej z umowy po otrzymaniu materiałów umożliwiających złożenie wniosku o uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedmiotowego przedsięwzięcia (DŚU) oraz po otrzymaniu opracowań zgodnie z pozycjami z wymienionymi w formularzu cenowym (formularz 2.1.), 5% po wydaniu DŚU przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie oraz 5% po uzyskaniu ostatecznej DŚU

Zamawiający przewidział w SIWZ dopuszczalność:

- zmiany terminu wykonania umowy i związanej z tym zmiany wartości przedmiotu umowy o okres i wartość odpowiadające wstrzymaniu, opóźnieniu, zwiększeniu lub zmniejszeniu przedmiotu umowy
- wykonania robót zamiennych przy czym wartość umowy na skutek takiej zmiany

**DOPUSZCZALNOŚĆ
WZROSTU CENY, ŚCIŚLE
ZWIĄZANEGO Z
PRZEDŁUŻENIEM TERMINU
REALIZACJI UMOWY**

**WZROST MA
ODPOWIADAĆ WYŁĄCZNIE
KOSZTOM ZWIĄZANYM Z
WYDŁUŻENIEM A NIE
WPROWADZENIEM ROBÓT
ZAMIENNYCH**

Strony chciały zmienić warunki umowy o zwiększenie wartości przedmiotu umowy o 10%. Przyczyną zwiększenia wartości przedmiotu umowy była konieczność przeprowadzenia dodatkowych badań geologicznych, które wynikały z bardziej niekorzystnych uwarunkowań podłoża w stosunku do pierwotnie wskazanych. Na ich podstawie strony doszły do wniosku, iż konieczne jest wykonanie dłuższych kolumn stabilizujących podłoże pod torami co wpływa na zwiększenie wynagrodzenia.

Źródło: <http://www.iluzjon.fn.org.pl/static/9/o-kinie-iluzjon.html>

EVICTION

Even the homeless can be evicted.

Źródło: http://www.funnyjunk.com/funny_pictures/1941777/Eviction/

„Zaistniała sytuacja powoduje konieczność wprowadzenia istotnych zmian w treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia w zakresie opisu przedmiotu zamówienia. Zgodnie z brzmieniem art. 38 ust. 4 Pzp zmiany dot. opisu przedmiotu zamówienia nie są możliwe po upływie terminu składania ofert.

Ponadto Zamawiający w treści SIWZ, ani w treści ogłoszenia o zamówieniu, nie przewidział możliwości dokonania zmiany w umowie w trybie art. 144 ust. 1 ustawy oraz nie określił warunków takiej zmiany, która pozwoliłaby na prowadzenie prac budowlanych na terenie obiektu kina „Iluzjon” w przypadku przebywania na terenie budowy osób postronnych. Wprowadzenie zmian w umowie, których Zamawiający nie przewidział na etapie udzielania zamówienia byłoby niezgodne z prawem i podlegałoby unieważnieniu na podstawie art. 144 ust. 2 Pzp.”

Informacja z dnia 16 marca 2011 roku o unieważnieniu postępowania nr 1/2011, skierowana przez Filmotekę Narodową do wszystkich wykonawców, http://www.fn.org.pl/page/bip.php?str=648&status_id=3&date=2011-01-00&id=141

DOKONANIE ZMIANY

zgoda stron

forma

konsekwencje
naruszenia
art. 144 PZP

Sankcja nieważności względnej

Art. 144a. 1. Prezes Urzędu może wystąpić do sądu o unieważnienie:

- 1) części umowy, o której mowa w art. 140 ust. 3;
- 2) zmian umowy dokonanych z naruszeniem art. 144 ust. 1;
- 3) umowy, o której mowa w art. 146 ust. 1.

2. Uprawnienie, o którym mowa w ust. 1, wygasa z upływem 4 lat od dnia zawarcia lub zmiany umowy.

ZMIANY PODMIOTOWE?

OK

- CESJA WIERZYTELNOŚCI O ZAPŁATĘ PRZYSŁUGUJĄCA WYKONAWCY WZGLĘDM ZAMAWIAJĄCEGO

NIGDY

- UMOWY O PRZEJĘCIE DŁUGU

ZALEŻY

- KUMULATYWNE PRZYSTĄPIENIE DO DŁUGU
- UWAGA! PRZYSTĄPIENIE-CESJA-ZWOLNIENIE NA RAZ

DUCH PRZYSZŁOŚCI

- obowiązek implementacji dyrektyw do 18. kwietnia 2016 r.
- ustawa wciąż w fazie projektu
- problemy z realizacją zamówień dofinansowanych ze środków unijnych

NOWE ZASADY

Art. 214. 1. Zakazuje się zmian postanowień zawartych w umowie lub w umowie ramowej, chyba że zachodzi co najmniej jedna z następujących okoliczności:

- 1) zmiany zostały przewidziane w dokumentach zamówienia w postaci jasnych i precyzyjnych postanowień umownych, przewidujących w szczególności możliwość zmiany wysokości wynagrodzenia wykonawcy, które określają zakres i charakter możliwych zmian umowy oraz warunki, na jakich można je wprowadzić; zmiana postanowień umownych nie może prowadzić do zmiany ogólnego charakteru umowy lub umowy ramowej;

Możliwość stosowania art. 144 PZP do umów ramowych: Wyrok SA w Gdańsku z dnia 22 listopada 2013 r., V ACa 636/13.

„ogólny charakter umowy”?

- EN

„the overall nature of the contract or the framework agreement”

„materially different in character from the one initially concluded”

- FR

„la nature globale du marché ou de l’accord-cadre”

„sensiblement différent par nature de celui conclu au départ”

- 2) zmiany dotyczą zamawiania dodatkowych dostaw, usług lub robót budowlanych, od dotychczasowego wykonawcy, nieobjętych zamówieniem podstawowym i nieprzekraczających 50% pierwotnej wartości umowy w sprawie zamówienia publicznego, o ile stały się niezbędne, pod warunkiem że zmiana wykonawcy:
- a) nie może zostać dokonana z powodów ekonomicznych lub technicznych, w szczególności wynikających z wymagań dotyczących zamienności lub interoperacyjności w odniesieniu do istniejącego sprzętu, usług lub instalacji, zamówionych w ramach zamówienia podstawowego,
 - b) spowodowałyby istotną niedogodność lub znaczne zwiększenie kosztów dla zamawiającego;

3) zostały spełnione łącznie następujące warunki:

- a) konieczność zmiany umowy lub umowy ramowej spowodowana jest okolicznościami, których zamawiający, działając z należytą starannością, nie mógł przewidzieć,
- b) zmiana nie dotyczy ogólnego charakteru umowy,
- c) wartość zmiany nie przekracza 50% pierwotnej wartości umowy w sprawie zamówienia publicznego;

- 4) wykonawcę, któremu zamawiający udzielił zamówienia publicznego, ma zastąpić nowy wykonawca:
- a) na podstawie postanowień umownych, o których mowa w pkt 1,
 - b) w wyniku połączenia, podziału, przekształcenia lub nabycia wykonawcy lub jego upadłości, o ile spełnia on ustalone kryteria kwalifikacji, pod warunkiem że nie pociąga to za sobą innych istotnych zmian umowy i nie ma na celu uniknięcia stosowania przepisów ustawy,
 - c) w wyniku przejęcia przez zamawiającego zobowiązania wykonawcy względem jego podwykonawców;

- 5) zmiany, niezależnie od ich wartości, nie są istotne w rozumieniu ust. 6;
- 6) wartość zmian nie przekracza progów unijnych i 10% pierwotnej wartości umowy w sprawie zamówienia publicznego w przypadku zamówień publicznych na usługi lub zamówień publicznych na dostawy albo, w przypadku zamówień publicznych na roboty budowlane, 15% pierwotnej wartości umowy w sprawie zamówienia publicznego; zmiana postanowień umownych nie może prowadzić do zmiany ogólnego charakteru umowy lub umowy ramowej .

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i pkt 3 lit. c, zamawiający nie może wprowadzać kolejnych zmian umowy lub umowy ramowej w celu uniknięcia stosowania przepisów ustawy. W przypadku wprowadzenia kilku kolejnych zmian umowy lub umowy ramowej ograniczenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 i pkt 3 lit. c ma zastosowanie do wartości każdej z tych zmian.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 6, jeżeli dokonano kilku kolejnych zmian umowy lub umowy ramowej, wartość dopuszczalnych zmian należy oszacować na podstawie łącznej wartości kolejnych zmian.

4. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, zamawiający, po dokonaniu zmiany umowy, publikuje ogłoszenie o zmianie umowy.

5. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 2, 3 i 6, aktualizowana cena jest wartością referencyjną, o ile umowa zawiera klauzulę waloryzacyjną.

6. Zmianę postanowień zawartych w umowie lub umowie ramowej uznaje się za istotną, jeżeli:

- 1) zmienia ona ogólny charakter umowy lub umowy ramowej;
- 2) nie zmienia ona ogólnego charakteru umowy lub umowy ramowej, i zachodzi co najmniej jedna z następujących okoliczności:
 - a) zmiana wprowadza warunki, które, gdyby były uwzględnione w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, to w tym postępowaniu wzięliby lub mogliby wziąć udział inni wykonawcy lub przyjęto by oferty innej niż pierwotnie przyjęte,
 - b) zmiana prowadzi do zmiany równowagi ekonomicznej umowy lub umowy ramowej na korzyść wykonawcy w sposób nieprzewidziany w pierwotnej umowie lub umowie ramowej,
 - c) zmiana znacznie rozszerza zakres umowy lub umowy ramowej,
 - d) zmiana polega na zastąpieniu wykonawcy, któremu zamawiający udzielił zamówienia publicznego, nowym wykonawcą, w przypadkach innych niż wymienione w ust. 1 pkt 4.

7. Postanowienie umowne zawarte w umowie lub umowie ramowej zmienione z naruszeniem ust. 1 podlega unieważnieniu.

8. Zamawiający przeprowadza nowe postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego, w przypadku gdy chce dokonać zmian postanowień zawartych w umowie lub umowie ramowej innych niż zmiany, o których mowa w ust. 1.

A co jeśli przyszłość nie nadejdzie na czas?

- wyjątkowo: bezpośrednia skuteczność dyrektywy;
- państwo ma zapewniać ochronę lub realizację praw jednostki;
- gdy dyrektywa nie została implementowana w terminie lub implementowano ją niewłaściwie;
- gdy dyrektywa jest bezwarunkowa i nie wymaga doprecyzowania (konkretyzacji) w prawie krajowym;
- bezpośredni skutek dotyczy relacji państwo-przedsiębiorca (obywatel);
- jednostka powołuje się na swoje jasno i konkretnie określone w dyrektywie prawo w stosunku do państwa (podmiotu publicznego) lub żąda wykonania obowiązku nałożonego w dyrektywie na państwo.

EPILOG

Czy zmiana musi być wynikiem zmiany umowy?

klauzule (postanowienia warunkowe)

- zdefiniowanie przyszłego zdarzenia;
- określenie skutków prawnych.

wskazanie podmiotu umocowanego do podjęcia decyzji w określonych okolicznościach

- określenie w jakich sytuacjach pełnomocnik może podjąć decyzję;
- wskazanie jak może się zachować;
- wytyczenie ram dla podejmowanych decyzji.